

COMMUNIO

Starokatolícká cirkev v ČR

BOX

MONO

ZOOM

Pk: 12

Br: 38

Cn: 98

1/13

Slovo na cestu

Drazí sourozenci v Kristu,

možná jsme už mnohokrát vstupovali do postní doby s očekáváním, že nás změní, a už mnohokrát jsme posléze zklamaně zjistili, že žádnou velikou změnu nepocítujeme. Mnozí z nás možná proto vstupují do tohoto předvelikonočního období s bázní či se smutkem, protože jich už v životě mnoho promarnili. Ostatně pojmy pokání a postní doba jsou pro mnoho našich současníků nejen nesrozumitelné, ale samozřejmě i nelákavé.

Co je smyslem postní doby? Jak správně prožít postní čas?

Už samotný název tohoto období církevního roku je tak trochu zavádějící. Samotný půst přece není ani jeho cílem ani jeho hlavní náplní. V liturgické terminologii západní církve se tato doba nazývá „Tempus quadragesimae“, tedy „Doba čtyřicetidení“. Pokud tyto dny – počínaje Popeleční středou – spočítáte, dojdete k číslu 46, od něhož je ovšem nutno odečíst neděle, které od počátku nejsou považovány za postní dny.

Číslo 40 je v Písmu symbolem generací a také časovým úsekem přípravy na příchod nové éry. 40 dní trvala potopa, 40 let trvalo putování Izraele pouští z egyptského otroctví do zaslíbené země, 40 dní putoval o hladu Eliáš k hoře Chorébu, kde se setkal s Hospodinem, město Ninive dostalo lhůtu 40 dnů, aby činilo pokání, 40 dní se Ježíš postil před začátkem svého veřejného působení, podobně jako to činil Mojžíš, než vyhlásil Boží zákon, 40 dní se vzkříšený Ježíš zjevoval učedníkům, než vystoupil na nebesa.

„Čtyřicetidení“ je časem přípravy na něco důležitějšího, je časem putování, časem zvroucení. Tak jako katechumeni, jejich příprava na křest o velikonoční noci právě v této době vrcholí, i každý křesťan se má tyto dny připravit na obnovu vlastního křestního slibu a tak i na slavnost Kristova zmrtvýchvstání, neboť ve křtu se znovu uskutečňuje velikonoční tajemství a jím lidé přecházejí ze smrti hříchu k životu v Boží lásce.

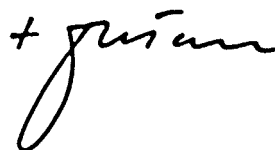
Znovu jsme tedy zváni na cestu, která vede od rozpoznání naší nedostatečnosti a relativity našeho pozemského žití až k prožití tajemství naší spásy. Smíme s Kristem projít jeho cestu ke kříži a hrobu, abychom se mohli radovat z jeho vzkříšení.

Naše postní cesta k Velikonocům nás vybízí, abychom se dokázali odpoutat od pozemských věcí a navrátili se k Bohu, který jediný je zdrojem pravé radosti. To je pravý půst – osvobození ode všeho, co nás Bohu vzdaluje, co nás tíží a svazuje. Křesťanské pokání se nevyznačuje „zbožně“ ztrápenými výrazy našich tváří. Křesťanské pokání je radostné, protože člověka osvobozuje od věcí zdejších, dočasných a pomíjivých a zakotvuje nás v říši, která přichází. Člověk, který je opravdu zbožný, svou zbožnost nekoná, ale žije.

Poselství postní doby je naplněno radostí a nadějí, protože pokání, k němuž nás toto období vede, je radostnou obnovou vztahu lásky k Bohu, k bližnímu i k sobě.

Přeji Vám všem, aby tato doba duchovní obnovy byla požehnaná a radostná.

Váš bratr

hana Papáčová

Modlitba keře z rybníčního břehu

Nesmrtelně živ a již dnes tak stár,
až sama hloubka duše listím hyne.

Uplynulé hříchy mlčky svát
a mladé opadat,
vždyť nazítří zas vymyslíte jiné.

Tiše jako vzdechy opuštěných hraček
vrším svoje rady do klubíč-
ka kruhů z hladiny
a ptám se vašich dlaní: „Kam ten spěch...?“
...ach, jak marné mluvit s vámi o lidech!

A když mne opět neslyšíte,
už nepláču.

Zapomněli jste a nemám vám to za zlé,
pán Bůh vám to splať, vždyť nebolí.
Vy alespoň máte cestu ještě svou
a metry krátkodlouhé, jak je právě třeba.

To pro jistotu.
Co kdyby jednou vaše listí
začalo totiž tížit trochu víc
doopravdy...?

Obsah

Slovo na cestu	2
Postní zamyšlení	4
Recepty na postní pokrmy	6
Bible o vegetariánství.....	8
Rozhovor s Pavlem Benediktem Stránským	14
Procházky dějinami církve – 3 ...	20
Jak řešit přijímání eucharistie pro nemocné celiakii	23
(S)tvoření světa	24
Zprávy.....	26

COMMUNIO – vydává Starokatolická
církve v ČR, Na Bateriích 27, Praha 6,
162 00
ISSN 1805-1243
Registrační číslo MK ČR E 20002.
Vyšlo 5. 2. 2013

tel./fax 224 319 528
e-mail: stkat@starokatolici.cz
www.starokatolici.cz

Za toto číslo zodpovídá redakční
rada. **Náklady na výrobu tohoto
čísla činí 20 Kč.** Děkujeme za pří-
spěvek na papír a tisk.

Grafická úprava a DTP: Marek Bárta

Neoznačené fotografie archiv redakce.

Postní zamyšlení, aneb i z prachu a popela může povstat něco krásného...

Drazí přátelé, sestry a bratři, vstupujeme do doby postní, která nám přináší a nabízí nový rozměr víry, jako hledání smyslu, hledání hloubky, hledání tajemství člověka jako toho, který ve světle zmrtvýchvstání a narození Spasitele prožívá svou velikost. Také však, ve světle Kristova kříže, svou nedokonalost a malost.

Tato doba může člověku, který pravdivě hledá smysl a hloubku svého bytí ve světle Boha, přinést pohled do vlastního nitra. Tam se odehrává veliké duchovní drama v rovině věčného hledání Boha, klesání do propasti viny, žizni po vykoupení a radosti z velikosti, jakou Bůh dal každému člověku.

V den, kdy vstupujeme do doby postní, požehnáme popel, kterým budou označena naše čela. Čela těch z nás, kteří chtějí opravdově konat pokání, vyznat, že jsou těmi,

kteří potřebují obnovit své nitro ve světle Spasitele. Sypeme si na hlavu popel, který je obrazem, symbolem nicoty a pomíjivého prostoru i času. Popel a prach je to, z čeho již nikdy nevytvoříme tvar, krásu nebo hmotnou věc. Tento kající úkon tradičně doprovázíme slovy: „Pomni, že jsi prach a v prach se navrátíš“ nebo: „Čiňte pokání a věřte evangeliu.“ Dovolte mi zastavit se u těch prvních tradičních slov. Co se těmito slovy říká člověku? Cožpak je to to jediné, co se o člověku dá říci? Nedávno o svátcích vánočních jsme hovořili s velikým zaujetím o velikosti a důstojnosti člověka. Dnes hovoříme o druhém pólu lidského bytí. Evangelium zná oba tyto póly existence člověka. Jeden židovský učitel nabádal své žáky, aby nosili v jedné kapse lístek s nápisem „to kvůli tobě byl svět stvořen“ a ve druhé nápis „jsi prach a popel“. Myslím, že již nyní chápeme, proč je často křesťanství vnímáno jako náboženství protikladu

či vnitřního rozporu. Za tímto rozporem se však skrývá hluboký smysl vyváženosti lidské existence. Vnímání lidské ubohosti a nedostatečnosti chrání člověka před pýchou. Vědomí velikosti v Božích očích ho chrání před zoufalstvím. Ano, poselství evangelia vstupuje do života člověka s oběma póly tohoto lidského bytí. Dává nahlédnout do propasti hříchu, budí touhu po vykoupení a neuhastitelnou žízeň po Bohu a ukazuje nám, že jsme cennější v Božích očích, než si vůbec dokážeme představit.

Je zde ovšem je zde ještě jeden často opomíjený problém, a to vnitřní svoboda spojená s lpěním na sobě samém a na věcech, které chci mít a vlastnit. Naše přirozenost nás nutí někým být, něco vlastnit, něco dokázat, stále se upínat na předměty tohoto světa – tedy se stále více stávat součástí věcí tohoto světa. Pokud se však chci setkat s Bohem tváří v tvář, musím být nahý a sám, zbaven všech závislostí na tomto světě. Právě doba postní nám umožňuje svléci ze sebe všelijaké převleky, šminky, všelijaké „dokázat, mít, vzít a vlastnit“. V této době máme velikou šanci překročit v sobě sebe sama a otevřít v sobě pod tolika nánosy skrytého člověka víry. Až tehdy, kdy na „poušti svého postního snažení“ budeme nazí a s prázdnýma rukama, tehdy uvidíme Boha.

Necháváme si na hlavu sypat popel, vyznáváme, že jsme hříšníci, nahmatáváme v sobě ten tak často skrývaný „pól nicoty“, dotýkáme se prachu: „Pomni, člověče, že jsi prach a v prach se navrátíš.“

Avšak možná v této chvíli, kdy se s pokorou budeme dotýkat tohoto prachu a popela, ucítíme tajemnou ruku Boha Stvořitele, který z prachu země dokáže vytvořit obraz své krásy a velikosti.

Přeji nám všem, abychom chvíle postu prožili s vědomím toho, co znamená symbolika prachu i popela a zároveň abychom povstali do krásy, kterou nám daroval sám Bůh.

Kéž i slova modlitby sv. Františka z Assisi povstanou z prachu a popela do života a krásy našich životů:

Pane, učiň mne nástrojem svého pokoje:

kde je nenávisť, ať přináším lásku,

kde je urážka, ať přináším odpuštění,

kde je nesvornost, ať přináším jednotu,

kde je omyl, ať přináším pravdu,

kde je pochybnost, ať přináším víru,

kde je zoufalství, ať přináším naději,

kde je temnota, ať přináším světlo,

kde je smutek, ať přináším radost.

Pane, učiň, ať nechci být tolik utěšován, jako spíše utěšovat,

být chápán, jako spíše chápat,

být milován, jako spíše milovat.

Neboť je toto: kdo se dává, ten přijímá,

kdo na sebe zapomíná, ten je nalézán,

kdo odpouští, tomu je odpuštěno,

kdo umírá, ten povstává k věčnému životu.

*Martin Maxmilián Čapka
farář v Jihlavě*

Recepty na postní pokrmy

Vážení čtenáři,

před časem jsme slíbili, že se pokusíme obsah Communia oživit nějakými netradičními úvahami a tématy. V tomto čísle tedy přicházíme s oblastí, které jsme se doposud vyhýbali – recepty. Protože nám začíná postní doba, jsou v tomto čísle uveřejněna vybraná krajová postní jídla. Ve druhém čísle budou naopak jídla velikonoční. Znáte-li nějaký netradiční krajový recept, zašlete nám jej do poloviny února e-mailem nebo dopisem na adresu uvedenou v tiráži časopisu.

Nejortodoxněji drží půst pravděpodobně v pravoslavné církvi. Jak jejich půst vypadá? Z jaké tradice vychází? A co pro ně toto odříkání znamená? O tom všem nám napsal jeden z pravoslavných věřících.

Jiří J. Konvalina

Ze tří větví křesťanství (pravoslaví, katolictví, protestantismus) zůstala původní křesťanská úloha postu zachována nejsilněji v pravoslaví.

Půst je, vedle modlitby, jedním z prostředků askese, česky bychom řekli duchovního boje. Tedy úsilí o dosažení spásy. Není proto chápán jako negativní věc (nesmíme jíst maso), ale jako věc pozitivní (snažíme se dojít spasení). Proto půst pravoslavní vnímají spíše tak, že se nikoli „musí“ postit, ale „mohou“ postit, protože tento blahodárný prostředek duchovního boje nevěřící, a často ani nepravoslavní křesťané, nemají.

Zdůrazněme, že půst není nějaký pozdější výmysl církve, ale zakládá se na Písmu. Po svém křtu se 40 dní postil sám Ježíš Kristus

a v Markově evangeliu (9, 29) je zaznamenán jeho výrok, že nečistý duch může být vyhnán pouze „modlitbou a půstem“. Když se postíme, následujeme tím tedy příklad našeho Pána i jeho přikázání. O postech ve středu a v pátek mluví už starokřesťanský spis Didaché, pocházející z doby kolem roku 100.

Držet půst ale neznamená jen zříci se některých potravin, nýbrž snažit se přemáhat v sobě špatné vášně a návyky a naopak budovat lásku k Bohu i svým bližním. To, že přitom křesťan nejí některé potraviny, mu má uvedené věci pouze usnadnit. Říká se, že smysl jídelních omezení je trojí: jednak je zdravé čas od času některé potraviny vypustit a vůbec jíst méně. Potom je také půst prostředkem k upevnění vůle a osobnosti. Člověka, který si dokáže něco dobrovolně odepřít, je pak daleko těžší zlomit například při pronásledování pro víru. Nejdůležitější důsledek postu je ale dán samotnou podstatou lidské bytosti. Ta je jednotou duše a těla, v níž jedno ovlivňuje druhé. Stejně jako stav duše ovlivňuje tělo (dnes jsou popsány tzv. psychosomatické nemoci) tak i tělo a v důsledku to, čím je živíme, ovlivňuje duši. Maso a vůbec živočišná strava svazují člověka s tímto světem. Jejich vysazení uschopňuje lidskou duši k větší nezávislosti na hmotném světě a usnadňuje jí komunikaci s Bohem. Proto je tak důležité se postit.

V pravoslaví jsou čtyři dlouhé posty: Velký před Velikonocemi (50 dní), Petropavlovský (zpravidla několik týdnů před svátkem sv. Petra a Pavla), Uspenský před svátkem zesnutí Bohorodičky (1.–14. srpna) a Filiipovský 40 dní před Vánocemi. Mimo to je

půst ještě každou středu (na památku Jidášovy zrady) a pátek (v upomínku na Kristovu smrt). Během půstu je zapovězeno požívání masa, vajec a všech výrobků z mléka. Ve většině půstů se nesmí jíst ani ryby. Omezeno, a většinou přímo zakázáno, je i požívání alkoholu. Všechny dovolené potraviny by měl člověk ovšem jíst střídavě. Samozřejmě, že z postních pravidel jsou vyňaty osoby, kterým by zdravotně mohly uškodit, jako například děti, nemocní, těhotné ženy atd. Zdravý člověk ale posty bez problémů zvládne.

Jakub Jiří Jukl, Pravoslavná církev v českých zemích

Pražmo a pučálka

Oba postní pokrmy jsou velice starobylé. Naši předkové si je připravovali jako jednoduchá jídla, která sytila a zároveň z narašených

klíčků dodávají tělu látky, které právě v předjaří nutně potřebuje.

Přebraný neloupaný žlutý či zelený hrách namoč na noc do vody. Vodu pak sced', nabobtnalý hrách prostří na plochou misku a přikryj třeba talířem. Nech v pokojové teplotě, občas můžeš hrách zastríknout vodou, pokud by osychal. Za jeden nebo dva dny zrna hrachu vyklíčí. Až budou klíčky alespoň osm milimetrů dlouhé, dej hrách do pánve a nasucho opraž. Můžeš ho také osmažit na sádle nebo oleji, to už bude méně postní. Podle chuti pučálku osol a třeba i opepři. Naším středověkým prapraděům chutnal hrách opepřený a oslazený medem. Divné chutě! Ale proti gustu žádný dišputát a pučálku tehdy při sedování a přástkách mlsali podobně, jako si dnes u televize dopřáváme krekry, buráky a slané tyčinky.

Stejně jako hrachovou pučálku připravíš pražmo ze zrn zralé pšenice. Kromě chroupaní upražených zrněk s klíčky se dá syrová naklíčená pšenice využít k přípravě chutného a na proteiny bohatého jogurtu. Dříve lidé neznali odborné definice zdravé výživy, a přesto si dovedli připravit překvapivě zdravý pokrm.

Miroslava Čapková

fazolové lusky s česnekem a sýrem

Na 1 porci:

400 g zelených fazolek

olivový olej

3 stroužky česneku

1 vejce

50 g tvrdého sýra

Do vroucí osolené vody nasypeme fazolky a deset minut povaříme. Na oleji osmažíme na tenké plátky nakrájený česnek, osmažíme do zlatova. Odstavíme z plotny a přimícháme vařené lusky. Navrch posypeme strouhaným vejcem natvrdo nebo sýrem, či obojím dohromady. Stejným postupem můžeme připravit také brokolici.

Postní snídaně

2 jablka

2 mrkve

50g mletých vlašských ořechů

hrst rozinek

1–2 lžice medu

špetka skořice

Ovoce nastrouháme a smícháme s ostatními ingrediencemi. Medem dosladíme dle chuti. Dostaneme tak zdravou a lehkou snídani,

kteřá dodá tělu důležité vitamíny a okamžitou energii.

Lucie Kodišová

bramborové placičky „soční“

10 brambor

5 lžic mouky

rostlinný olej

sůl

Brambory uvaříme ve slupce. Poté je oloupeme a dobře rozmačkáme. Hmota musí být stejnorodá, bez hrudek. Přidáme mouku a sůl. Dobře promícháme a tvoříme placičky. Obalujeme je v mouce a smažíme z obou stran v oleji.

Monika Mádlová

Bible o vegetariánství

Vegetariánství, je-li založeno na vědomém odporu vůči tomu, jakým způsobem je v současnosti zacházeno s „užitkovými“ zvířaty, nebo jsou-li příčinnou zdravotní důvody, nelze pokládat za nebiblické či protibiblické.

Kdybychom takového člověka nutili maso jíst, provinili bychom se proti jeho svědomí v prvním případě a proti jeho tělu v případě druhém. Na druhou stranu těm, kdo by se domnívali, že by bylo možné se určitým druhem stravy dopracovat nějaké hlubší duchovnosti, apoštol Pavel otevřeně říká: „*Pokrm nás Bohu nepřiblíží.*“¹ (1K 8, 8; ČEP)

Nejsou ale jiné důvody, proč by křesťan neměl jíst maso? Štěpán Rucki je názoru, že v křesťanském přístupu ke světu „*není důvod, proč bychom měli z náboženských důvodů odmítat masitou, resp. rostlinnou stravu, když vše je Božím darem pro člověka.*“² Podle 1. listu Timoteovi měl v budoucnosti přijít čas, kdy budou někteří vydávat askezi za projev obzvláštní zbožnosti. V dopise se o nich píše: „*Zabraňují lidem se ženit a nařizují jim zdržovat se pokrmů, které Bůh stvořil, aby je s děkováním požívali ti, kdo věří a poznali pravdu. Neboť všechno, co Bůh stvořil, je dobré a nemá se zavrňovat nic, co se přijímá s děkováním: posvěcuje se to skrze slovo Boží a přímlyvu.*“ (1Tm 4, 1–5; NS) Otázkou zůstává, jak se v současnosti stavět k jídlu prodávanému v podnicích, kde je obětováno cizím božstvům

1 V textu používám český ekumenický překlad bible – ČEP, Nové smlouvy – NS a Bible kralické (BK).

2 Štěpán Rucki, *Alternativní medicína – pomoc nebo nebezpečí?* Praha 2000, s. 72.

nebo modlám.³ Podobně otázka zda jíst nebo nejíst krev, která je v biblickém pojetí nositelkou života, je mezi křesťany v současnosti chápána velmi volně.

Pavel sice hovoří o neškodnosti obětovaného masa, nicméně apoštolská rada, která se odehrála v Jeruzalémě (kolem r. 48 n. l.) dala jasně najevo, že maso obětované modlám je

zapovězeno podobně jako požívání krve. Vzhledem k dataci listu Římanům a 1. Korintánům je málo pravděpodobná verze, že Pavel napsal uvedené epištoly před tímto koncilem a svůj názor pozměnil.⁴ V takovém případě by daná otázka později už nebyla podrobněji řešena, protože by se zřejmě mezi tím stalo usnesení jeruzalémského koncilu všeobecně známým. Potom bychom byli i my povinni se

3 Kupříkladu každé jídlo ve vegetariánských restauracích Společnosti pro vědomí Kršny ISCON – tzv. Hare Kršna je obětované atd.
4 První list do Korintu byl napsán pravděpodobně mezi podzimem roku 52 a jarem roku 55, kdy Pavel trávil čas službou v Efezu. Datování Pavlova listu do Říma závisí na celkové chronologii Pavlova života, přesto můžeme říci, že nejlepší alternativou bude rok 57. Podle D. A. Carson-Dougles J. Moo-Leon Morris. *An Introduction to the New Testament.* Harrisonburg 1992, s. 242, 264.

onomu usnesení podřídít jako to udělal Pavel a celá církev.

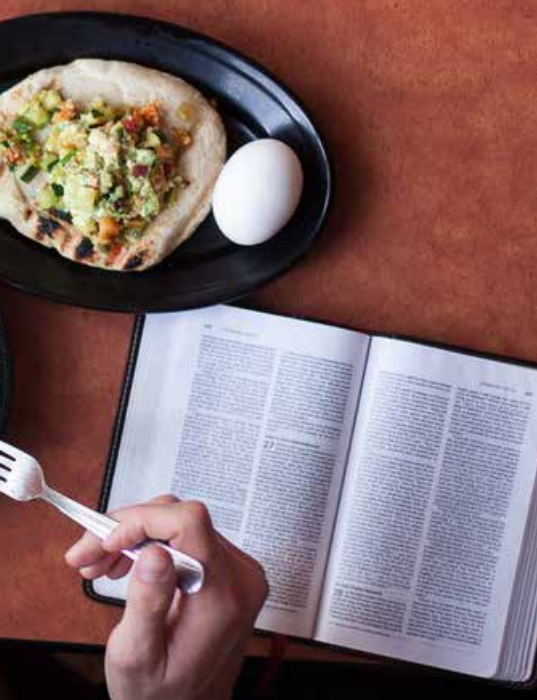
Pravděpodobnější verze je, že Pavel napsal dané listy později s tím, že usnesení koncilu neakceptoval a postavil otázku jinak, totiž jako problém svědomí. Potom je otázkou našeho svědomí, jestli budeme jídlo obětované modlám a krev jíst. Pavel přes všechny své liberální názory přiznává, že ačkoliv modly sami o sobě nic neznamenaají, obětují pohané démonům a ne Bohu. To je pro Pavla dostatečným důvodem, aby napsal: „*Nechci, abyste vešli ve společenství s demony.*“ (1K 10, 20; ČEP) O několik veršů dále ale neopomene připomenout, že „*Hospodinova je země i její plnost.*“ (1K 10, 26; ČEP)

Mimo jiné apoštol pohanů dodává, že pokud něco přijímáme s vděčností, proč bychom měli být odsuzováni za to, zač vzdáváme díky: „*Ať tedy jíte nebo pijete či cokoli jiného děláte, všechno číňte k slávě Boží.*“ (1K 10, 31; ČEP) Snad bychom mohli vztáhnout tento verš k úvodní tezi o svobodě se rozhodnout to či ono nejíst. Podobně jako i zbožný Daniel měl důvody, proč se rozhodl nejíst z královského stolu. Daniel volil jíst zeleninu a pít vodu spíš, než by jedl „*z královských lahůdek a z vína*“ a znečistil se tak. V knize Daniel se píše: „*Ale Daniel si předsevzal, že se neposkvrní královskými lahůdkami a vínem, které pil král při svých hodech. Požádal velitele dvořanů, aby se nemusel poskvrňovat.*“ (Da 1, 8; ČEP)

Pavel je proti tomu, aby slabší bratr ve víře nebyl plně přijímán a jeho názory byly zpochybňovány a zlehčovány. „*Někdo třeba věří, že může jíst všechno, slabý však jí jen rostlinnou stravu. Ten, kdo jí všechno, ať nezlehčuje*

toho, kdo nejí, a kdo nejí, nechť neodsuzuje toho, kdo jí; vždyť Bůh jej přijal za svého. Kdo jsi, že soudíš cizího služebníka? O tom, zda obstojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on obstojí, neboť Pán má moc jej podepřít. (...) Každý nechť má jistotu svého přesvědčení. (...) Kdo jí, dělá to Pánu ke cti, neboť děkuje Bohu. A kdo nejí, dělá to Pánu ke cti, neboť i on děkuje Bohu. Nikdo z vás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme nebo umíráme, patříme Pánu. Vždyť proto Kristus umřel i ožil, aby se stal Pánem i mrtvých i živých. Proč tedy ty, slabá, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží: (...) Každý z nás tedy sám za sebe vydá počet Bohu. Nesuďte už tedy jeden druhého, ale raději posuďte, jak jednat, abyste nekladli bratru do cesty kámen úrazu a nepůsobili pohoršení.

Vím a jsem přesvědčen v Pánu, že nic není nečisté samo v sobě, ale tomu, kdo něco pokládá za nečisté, je to nečisté. (...) **Vždyť království Boží není v tom, co jíte a pijete, nýbrž ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého.** Kdo takto slouží Kristu, je milý Bohu a lidé si ho váží. A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu /budování/. Nenič kvůli pokrmu Boží dílo! (...) Blaze tomu, kdo sám sebe neodsuzuje, když se pro něco rozhodl. Ten však, kdo pochybuje, byl by odsouzen, kdyby jedl, neboť by to nebylo z víry. A cokoli není z víry, je hřích.“ (Ř 14; ČEP)

Na počátku se živočichové i člověk živili rostlinnou stravou. Nežili jeden „na úkor“ druhého. **Bůh řekl:** „Hle, dal jsem vám na celé zemi každou bylinu nesoucí semena i každý strom, na němž rostou plody se semeny. To budete mít za pokrm. Veškeré zemské zvěři i všemu nebeskému ptactvu a všemu, co se

plazí po zemi, v čem je živá duše, dal jsem za pokrm veškerou zelenou bylinu. A stalo se tak.“ (Gn 1, 29–30; ČEP) Situace se obrátila ve chvíli pádu člověka, protože se může dočíst, že „**Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je.**“ (Gn 3, 21; ČEP) Adam s Evou se skrývali před Bohem, protože byli nazí. Vědomí jejich nahoty bylo důkazem o vině, kterou s sebou nesli. Bůh tedy přikryl jejich nahotu – vinu, ale stálo to něčí život, doslova něčí kůži.

Knih Jubilejí (3, 28n) pocházející přibližně z poloviny 2. století před Kristem popisuje vyhánění z ráje následovně: „**A toho dne přestala mluvit ústa všech zvířat a dobytka a ptáků a těch, kdo chodí a pohybují se; neboť ti všichni mluvili jeden s druhým, jedna ústa a jedna řeč.** A (Bůh) poslal ze zahrady Eden všechno tělo, které v zahradě Eden bylo.“ V knize 4. Ezdráš z doby kolem roku 100 před Kristem v oddíle 7, 11, 118 se dočteme: „**Když Adam přestoupil má přikázání, bylo stvoření odsouzeno... Ach, Adame, co jsi učinil? Když jsi zhrěšil, padl jsi nejen ty, nýbrž i tvoji potomci.**“⁵

Po pádu člověka se Ábel stal pastevcem a Kain zemědělcem. Můžeme jen uvažovat o tom, jestli se už tehdy maso jedlo, když si uvědomíme, že oběť byla obyčejně spojena s následným požíváním částí obětovaného zvířete, jak víme z Mojžíšova rituálního zákona nebo z pohanských kultů Předního Východu. Ábel přinesl Hospodinu ze svého stáda oběť, která byla Bohu milá. Sám Noe, poté co opadla voda potopy, postavil oltář

⁵ Viz Zdeněk Souček (ed.), *Knihy tajemství a moudrosti /Mimobiblické texty: pseudoepigrafy/*. Praha 1995.

Hospodinu, „vzal ze všech čistých dobytčat i ze všeho čistého ptactva a zapálil na tom oltáři oběti zápalné.“ (Gn 8, 20; ČEP) Bůh potom poželhal Noemu a jeho synům slovy: „Plodte se a množte se a naplňte zemi. Bázeň před vámi a děs padnou na všecku zemskou zvěř i na všechno nebeské ptactvo; se vším, co se hýbe na zemi, i se všemi mořskými rybami jsou vám dáni do rukou. Každý pohybující se živočich vám bude za pokrm; jako zelenou bylinu vám dávám i to všechno. Jen maso oživené krví nesmíte jíst. A krev, která vás oživuje, budu vyhledávat. Budu za ni volat k odpovědnosti každé zvěře i člověka; za život člověka budu volat k odpovědnosti každého bratra. Kdo prolíje krev člověka, toho krev bude člověkem prolita, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím. Vy pak plodte se a množte, hemžte se na zemi a množte se na ní.“ (Gn 9, 1–7; ČEP) Z tohoto verše by se naopak mohlo zdát, že se do té doby maso nejedlo. Zastavme se na tomto místě ještě u krve. Biblický pohled na člověka spočívá ve specifické jednotě duše a těla. Nositelem života je, podle všeobecného pojetí ve starém Orientě, tělo. Slovo „nefeš“, překládané obyčejně jako „duše“, v hebrejštině znamená celou osobu: „I stvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chrápi dech života. Tak se člověk stal živým tvorem /nefeš chajja/.“ (Gn 2, 7; ČEP) a je vzdálen řeckému chápání duše jako „psyché“ založenému na dualismu těla a duše. Nefeš reprezentuje nejen fyzickou existenci, ale i citový život člověka. Nefeš je sídlo lidské osobnosti, reprezentuje osobní já. Když nefeš opouští tělo, přichází smrt. Přesto je možné za „nefeš“ nebo „nefeš met“ pokládat mrtvé, ještě nepohřbené tělo, ve kterém už není

život. Také termín „dech života“ či „ruach chajim“ z Gn 6, 17 je ve všech tvorech bez výjimky a nemá nic společného s řeckým pojmem duše.

Bible pokládá krev za sídlo života, za nositele nefeš, životní potence: „Jenom rozhodně odmítej jíst krev, neboť krev je život /nefeš/; proto nebudeš jíst s masem i život /nefeš/.“ (Dt 12, 23; ČEP) Krev ovšem není podstatou nefeš. Krev je výraz života. Bez krve je tělo mrtvé. Židovský předpis zapovídající jíst maso obsahující ještě krev plyne z úcty k životu, který nesmí být požíván spolu se zvířecím masem. Ať už jde o krev nebo o dýchání – obojí je manifestací života jak u lidí, tak u zvířat.

„Ve staré době bylo každé zabití oběti, při níž byla krev kulticky vracena, odevzdávána Bohu tím, že byla vylita na oltář nebo na zemi. Tím se vracel život k dárci života – samému Bohu (srv. Dt 12, 15–22.24; Lv 17, 3n.). Tento příkaz má závažné pozadí. Člověku je k jídlu a tedy i pod moc dáno jen tělo zvířat, které povstalo ze země a vrací se do země (Kaz 3, 20 – lidská vláda nad zemí Gn 1, 28; Ž 115, 16). Avšak krev a v ní a sní život je od Boha a proto člověku nepatří.“⁶ Z těchto důvodů je otázka krve nepostradatelným měřítkem pro posuzování našeho vztahu a postoje úcty k životu člověka i zvířete.⁷ Ale postupme o krok dál. Skrze Mojžíše bylo vydáno nařízení, podle kterého se rozlišovalo mezi čistými a nečistými zvířaty (Lv 11, 1–46 a Dt 14, 1–21). Byl to řád o zvířatech, o ptácích a o všech živých tvorech pohybujících se ve vodách i o všech,

6 Jan Heller, *Tri svědkové*. Praha 1995, s. 22.

7 Zdrojem informací předchozích několika odstavců je kniha Kurta Schuberta, *Židovské náboženství v proměnách věků*. Praha 1999, s. 42–47.

že všechno, co vchází do úst, jde do břicha a vypouští se do stoky? Co však z úst vychází, vystupuje z jeho srdce, a to znečišťuje člověka.“ (Mt 15, 17–18; NS)

Na konci času, v době, kdy Bůh stvoří novou zemi a nové nebe, se budou vlk a beránek pást spolu a „lev jako dobytek bude žrát slámu, hadu však bude potravou prach.“ (Iz 65, 25; ČEP) V 11. kapitole prorok Izajáš podává ještě podrobnější popis svornosti v přírodě i mezi lidmi: „Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívat. Tele a lviče i žirný dobytek budou spolu a malý hoch je bude vodit. Kráva se bude popásat s medvědicí, jejich mláďata budou odpočívat spolu, lev jako dobytek bude žrát slámu. Kojenec si bude hrát nad děrou zmiže, bazilišku do doupěte sáhne ručkou odstavené dítě.“ (Iz 11, 6–8; ČEP)

Chybou je domnívat se, že svým odmítáním masité stravy se stávám lepším, spravedlivějším nebo svým způsobem bližším Bohu nebo harmonickému stavu minulého nebo budoucího světa. Jinak se může stát, že mé jednání bude výrazem neochoty respektovat Boží svrchovanost v otázce, kdy bude nastoleno jeho království (vláda) také zde na zemi, stejně jako výrazem samolibého hledání druhotných prostředků, jak dostat duchovního pokoje, spravedlnosti a jistoty, které plynou jen a jedině z Božího Ducha skrze Otcovu milost v jeho Synu, svou vlastní snahou a nebiblickými prostředky. *Ovocem Ducha je však láska, radost, pokoj, trpělivost, dobrota, věrnost /víra/, mírnost, sebeovládání.* (Gal 5, 22–23; NS)

Milan Pech

kteří se hemží na zemi. Podle tohoto předpisu bylo nutno rozlišovat mezi živočichy, kteří se smějí jíst, a těmi, kteří se jíst nesmějí. Izraelita se neměl vydávat v opovržení plynoucí z požití nějakého zakázaného zvířete. Pojedl-li, znečistil se. Hospodin právě vydaná nařízení o čistých a nečistých zvířatech uzavírá slovy: „*Já jsem Hospodin, váš Bůh. Posvěťte se a buďte svatí, neboť já jsem svatý.*“ (Lv 11, 44; ČEP)

Nová situace nastala, když měl apoštol Petr třikrát vidění neobvyklé scény: „*Cosí se snášší dolů a podobá se to veliké plachtě, kterou spouštějí za čtyři cípy z nebe; zastavila se právě u mne. Když jsem se do ní pozorně podíval, uviděl jsem tam nejrůznější zvířata i divou zvěř, plazy a ptáky. Uslyšel jsem hlas, který mi řekl: »Vstaň, Petře, zabíjej a jez!« Odpověděl jsem: »To ne, Pane! Ještě nikdy nevešlo do mých úst nic, co poskvrňuje a znečišťuje.« Ale hlas promluvil znovu: »Co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté.« (Sk 11, 5–9; ČEP) Ježíš Petrovi připomíná svá slova: „*Nerozumíte,**

Rozhovor s... Pavlem Benediktem Stránským

Pocházíš z nevěřící rodiny, ale přesto sis našel cestu k víře a Bohu. Z vlastní zkušenosti vím, že to pak s rodiči bývají většinou boje, protože nedokážou pochopit, co nás do toho kostela tak táhne. Vypadalo to podobně i u vás doma?

Moje víra se začala drát na povrch v době, která konverzím nepřála, v době, kdy chodit do kostela mohlo člověka diskvalifikovat pro budoucí život. Mně bylo 10 let a tato rizika jsem nevnímal a nebyl schopen vyhodnotit. Navíc jsem poznal něco velmi zásadního a pro mne důležitého – začínal jsem rozumět světu a Boží stvoření mi přišlo velmi logickou interpretací světa kolem nás. Pravdou je, že moje cesta do institucionální církve nebyla vzhledem k deklarovanému vědeckému ateismu mého otce a indiferentnosti mojí maminky procházkou růžovým sadem. Tatínek byl člen komunistické strany. S mým obrácením zásadně nesouhlasil a nad to si uvědomoval, že ze mne kontakt s církví učiní nepřítele režimu a občana druhé kategorie. To mi často říkal, že „faráři jsou lidé druhé kategorie.“ Toto vyhodnocuji samozřejmě s odstupem a odvažuji se o tom mluvit mimo jiné i proto, že můj otec před nedávnem zemřel. A pravdou je, že se ze mne snažil kostelní angažmá vymlátit do slova a do písmene. Zpětně vím, že to myslel ze svého pohledu dobře, ale vysvětlujte to zákazy a fyzickými tresty člověku, byt dítěti, které zakusilo cosi Svatého?

Ano, u nás zákazy taky moc nepomohly. Změnila se nějak situace po revoluci, nebo byl tvůj tatínek proti i potom?

Proti byl vždy. Nebyl mi na žádném ze svěcení a dělal, že to není. V rozporu s tím vším mne však, pro mne nepochopitelně, poslal po základní škole na církevní gymnázium, kam by mne nenapadlo se ani hlásit. A i při studiu teologie mne materiálně podporoval a diplomy se mnou slavil. Tak se v tom vyznej. Prostě jej někdo v minulosti dokonale imunizoval vůči náboženství. Domýšlím si, že to mohlo být kvůli zčásti židovskému původu rodiny, o kterém předešlé generace mlčely a trásly se, aby je za Protektorátu někdo nevyhmátnul. Mít něco s náboženstvím, ať už s židovským za války nebo s jakýmkoli po válce se prostě nevyplácelo. Možná víc než z přesvědčení byl jeho ateismus daný generačně děděným strachem z náboženského a hlavně sankce za to. Úplnou odpověď ale nemám.

Kdy se u tebe dostavil pocit, že tvé působení v církvi nekončí v lavicích mezi laiky, ale máš být pastýřem Jeho lidu? Bylo to už v tom dětství, nebo to přišlo mnohem později?

Tak předně chci říct, že formulace „působení v církvi nekončí v lavicích mezi laiky“ je trošku klerikální. Všichni jsme laici. Slovo laik je odvozeno od řeckého laos, tedy lid. A jsem tedy laikem v tom smyslu slova, že patřím k církvi jako každý další laik. Ano, přijal jsem svátostnou službu vkládáním rukou biskupa, a tak už tak své laictví nebudu tak vykřikovat, ale osobně si myslím, že být aktivní laik je super. Vzpomeňme Josefa Königa. Ten si své laictví uměl užívat. Kdyby bylo více takových požitkářů všeobecného kněžství v našich

farnostech, to bychom my kněží řehтали blahem. A laici taky.

Dobře, to máš pravdu. Špatně zformulováno, ale kam jsem otázkou směřovala, asi víš...

A kdy se u mne dostavil pocit, že bych mohl přijmout nějakou církevní službu? A to už tak u konvertitů bývá, že je to všechno nějak víc zajímavá. Přirozeně, že jsem ministroval a to máš pak s tím farářem bližší kontakt, objíždíte spolu farnosti, jednu mši za druhou a představiš si, že by to mohl třeba člověk taky dělat. A protože to bylo na moravském Slovácku, kde lidi mají ještě církev a kněze rádi, tak to byla příjemná setkání s příjemnými lidmi. A proč ne? Tak nějak to začalo u mne. K tomu se přidalo to, že mne zajímalo číst knihy o Bohu, víře a postupně i teologii. A pak jsem přemýšlel, že bych mohl být mnichem – teologie mne zajímala coby věda a modlit se, číst a možná trochu pracovat, to se mi zdálo docela zajímavé. Pak jsem tuto cestu ve svých

myšlenkách opustil, přijal jsem normální zaměstnání a teologii studoval dále jen ze zájmu a k úvahám o službě v církvi jsem se vrátil až poté, co jsem se seznámil s biskupem Dušanem a ten mi pravil: „Vy studujete tu teologii prvním rokem, tak za dva roky by mohlo být jáhenské svěcení.“ Osobně nevěřím na nějaké *vocatio interna* (vnitřní povolání přímo Bohem – pozn. red.). Je-li věřící muž zdravý a je schopen studovat, pak si myslím, že by si otázku, zda by se neměl stát knězem, měl položit. A tak slovo biskupa Dušana vlastně bylo jistým *vocatio externa* (povolání ke službě ze strany církve – pozn. red.), které rozfoukalo ve mně ten doutnající knot úvah o kněžské službě. K tomu přistupuje to, že když vám biskup něco takového řekne, tak si řeknete, že asi nejste úplný osel, že to on přeci musí poznat. Navíc se to v té době trochu i hodilo, neboť se nám rodila zlínská farnost, která nebyla zcela standardně zaopatřena duchovní správou.

Ty ovšem nejsi jen knězem, ale civilním zaměstnání pracuješ jako policista na kriminálce. To byl taky jeden z dětských snů?

Jako dítě jsem měl pestré zájmy, zejména mne zajímala příroda. Byl jsem členem Klubu Mladého hlasatele, jakási „dálková“ obdoba skauta. S dědečkem jsem chodil často do lesa, strýc choval včely, měli jsme doma malé hospodářství. Nebyli jsme žádní kulaci, ale protože jsme bydleli na vesnici, tak jsme si pěstovali brambory, zeleninu a chovali prasátko, kačeny, husy, slepice a králíky. Začal jsem si v knihovně půjčovat knížky o ptácích a ornitologie mne docela zaujala. A zejména pak sokolnictví. S kamarádem jsme se naučili latinské názvy všech našich dravých ptáků a pokukovali po možnosti pořídit si i nějakého dravce. Volný čas jsem trávil v lese a naučil se díky dědečkovi a knížkám lásce k přírodě a umění poznávat stromy, keře, rostliny i lesní zvířata. A krom toho jsem byl vášnivý čtenář a zvědavé dítě a chytat zločince, to je přeci také dobrodružné a musí se u toho přemýšlet. Pomocí maminčina pudru a dovozové leukoplasti z Německa (ty naše stály za houby) jsem se učil snímat otisky prstů z hladkých materiálů a dokonce jsem tak jednou objasnil krádež termixu ve škole. Četl jsem Sherlocka Holmese a obdivoval jeho intuici a metodologii vyšetřování rozličných kauz. Oblíbil jsem si také chemii a doma prováděl rozličné pokusy. Zbytky mojí primitivní laboratoře jsou doposud u rodičů na půdě. Měl jsem velice pestré dětství, bohaté na podněty a širokou plejádu zájmů. Dokonce jsem i sportoval, což je dnes těžko k uvěření. Být policistou v uniformě mne však rozhodně nelákalo. Být detektivem byla možnost.

A jak ses teda dostal k práci policisty? A jak přísná bývají výběrová řízení na tyto pozice, co člověk musí splňovat apod.?

K policii jsem nastoupil po vojenské službě, kterou jsem absolvoval u průzkumného praporu v Kroměříži. Už před vojnu jsem přemýšlel o práci u policie, přihlásil jsem se a prošel jsem výběrovým řízením. Přitom jsem pracoval jako vychovatel v zařízení pro osoby s mentálním postižením. A pak jsem šel na vojnu. Vojáci mne sice moc nechtěli – že studuji vysokou školu, že mi dají odklad, ale nedal jsem se, a tak mne vzali. Tak jsem nastoupil k vojsku a po návratu ze zelené jsem oblékl modrou uniformu. Jak už jsem říkal, od dětství jsem se snažil věcem přijít na kloub, promýšlel jsem kde co – no a podle detektivek je chytání lumpů taky přece jistý intelektuální výkon, ne? Samozřejmě, že jsem až později zjistil, že úspěšnost v odhalování zločinu rozhodně není v intelektu ala Sherlock Holmes, ale spíše ve vytrvalosti, řečneme až tvrdošijnosti. Docela stačí nebýt líný a nebát se, no a samozřejmě nebýt úplný trouba. U policie sloužím čtrnáctým rokem a prošel jsem si od hlídkové služby, přes obvodní oddělení a preventivně informační skupinu na bývalém okresu až na okresní a později krajskou kriminálku. Celý můj dosavadní služební život mne provází specializace na kriminalitu mládeže a mravnostní trestnou činnost, byť dnes většinou spolupracuji s kolegy na nejzávažnějších násilných trestných činech, jakými jsou vraždy. Zlínská „mordparta“ je holt jen pár lidí, tak jsem rád, že i když jsem srdcem pořád „mládežník“, tak se k nim můžu počítat.

Když jsi už zmínil okrajově své kolegy, jak se tváří na to, že vedle vyšetřování zločinu ještě pracuješ v církvi? A jak se naopak tváří tvé církevní okolí na to, že jsi i policista?

Abych pravdu řekl, tak si nevybavuji žádné negativní reakce ani od policistů, ani od věřících. Policii neberu jako misijní území a nesnažím se tak působit a priori jako farář. Tam jsem jeden z detektivů a zbožnými řeči bych tam nic nezískal. Konečně zbožné řeči nevedu snad ani v církvi – jestli ano, tak mne oprav. Samozřejmě, že si někteří policisté v minulosti cosi mysleli a možná že ještě někteří myslí, ale to vůbec neřeším. Myslím, že mne respektují, někteří jako blízkého kolegu, někteří jako exota, ale respektují. Když se teď schválilo vyrovnání státu s církvemi, tak se se mnou někteří už skoro loučili, že dozajista odcházím na lepší. Lišácky jim říkám: „Uvidíme,“ ale vím, že zatím je moje místo tam, kde jsem. O tom, že dobře vycházíme, mohou také svědčit skutečnosti, že jsem pokřtil lidi od policie, že jsem byl pozván, abych vedl pohřby příbuzných některých policistů a že se někteří lidé od policie stali starokatolíky. To přitom nebyl záměr, a tak je vidět, že dílu evangelia se daří i tehdy, když netlačíme na pilu.

A jak jde dohromady být kněz a policista? Nebere obojí příliš času a energie? A nejdou občas tyhle dvě práce, lépe řečeno toto povolání a práce, proti sobě, třeba i v rovině mlčenlivosti a odhalení či odpouštění a předání pachatele k soudu? A jsou naopak nějaké zkušenosti z jedné činnosti, které ti pomáhají v tom lépe dělat činnost druhou?

Zkratkou: jde to, ale má to své těžkosti. Samozřejmě, že to bere obojí: čas i energii, ale, ať je

Pán veleben, zatím to zvládám. Ale že by to šlo proti sobě, to se mi nezdá vůbec. To je absolutně přirozené, že křesťané mají stát na straně slabých a znevýhodněných. Dnešní policie není politická police formátu Státní bezpečnosti a za sebe a kolegy mohou garantovat, že se snažíme naplňovat ono někdy vysmívané heslo „Pomáhat a chránit“. Na druhé straně je to práce s lidmi na všech společenských příčkách a často s těmi nejnuznějšími a neobvyčejnějšími lidmi, se kterými bych se jako farář obstarávající jenom farnost nepotkal. Je pro mne udivující, když takřka denně vidím lidi, jejichž měsíční příjem je cca Kč 3000,– a oni žijí a mají svoje radosti a strasti. Občas bych i rád vystoupil z role policisty a dal jim nějaké povzbuzující slovo a peníze, ale řekl jsem si, že by to asi nebylo s ohledem na pozici, kterou reprezentuji, zcela vhodné. Navíc se i z těch ubohých občas vyklubou pěkní lotři. Já vyšetřuju mravnostní a násilné kauzy, a tam jsou pachatelé často deviantní nebo trpí poruchou osobnosti eventuálně psychózou a tito lidé mívají na sobě už jistý cejch z minulosti a zpravidla nepatří k těm úspěšným ve společnosti. A pokud jde o otázku mlčenlivosti, tak na policii nezpovídám, nýbrž vyslýchám. Zatím se mi to daří odlišit a na konci výslechu požadují podpis a ne dobré předsevzetí. Navíc pokání ukládá až soud, který pak dělá nad pachatelem „kříž“.

Čistě hypoteticky, jak by ses třeba jako kněz vyrovnal s tím, že máš jako policista odhalit zločince, který je třeba věřící nebo dokonce tvým farníkem?

Věřících už jsem zavřel dost; pamatuji si na jednu paní, která se dokonce modlila breviář, a přesto dostala nakonec šest let natvrdo

za obchodování s lidmi. Že někdo deklaruje, že je věřící, to pro mne nic neznamená a navíc, protože oni nevědí, kdo sedí proti nim, často si je díky této zmínce o jejich víře mohou více „proklepnout“ a zjistit, jak to vlastně s tou jejich vírou je, zda to není jenom pověra nebo trik na vyslýchajícího. Nebo se mi vybaví jedna zbožná katolička, která instruovala svoji dceru, aby šla na potrat, a když už to kvůli pokročilému těhotenství nešlo, tak vymýšlela, jak se děčka zbavit a nakonec to zpackala tak, že se jim nepodařil ani utajený porod a dřív než byla novopečená nezletilá matka doma, došla jim složenka na popelnice, samozřejmě i na to novorozeně. Snažil jsem se jí tehdy pomoci radou, jak udělat utajený porod, jak dát dítě přímo k adopci, ale její životní nedůvěra k policii vedla k tomu, že dítěti musela dát jméno a získalo jejich příjmení. Nebo další zbožná rodina, kde dcera, protože byla veselá v rozkroku, chodila na jeden potrat za druhým a já jsem si chodil do nemocnice pro vzorky tkáně, abychom mohli určit zploditele potraceného plodu. A jak jsem tam tak postával, tak si sestřičky špitally, že jsem onen tatínek toho děťátka, které za chvilku rozcupuje gynekologický vysavač. A mně bylo smutno, strašně smutno. A protože se potraty provádějí přes týden, v neděli už byli zase v kostele. Podotýkám, že ne v našem. V těch zdejších tzv. tradičních oblastech víry na Moravě je totiž víra často jen společenská událost z nutnosti – účast na nedělní mši. Přes týden se žije *etsi Deus non daretur* (jako by Boha nebylo – pozn. red.) a v neděli se plazí jazyky v touze po těle Kristově. Řečeno s Haškem, někdy je to „fialový hnus“. Když takové skutky páchají pohani, tak to беру. Když mi ale někdo vykládá o své víře a pak vodí dcerky

na potrat, je mi z toho trochu šoufl. Možná to náboženské pokrytectví je právě moment, který mnohé lidi od víry a církve odhání, a přitom náš Mistr a Pán svým apoštolům řekl: „Mějte se na pozoru před kvasem farizeů, to jest před pokrytectvím. Nic není zahaleného, co nebude jednou odhaleno, a nic skrytého, co nebude jednou poznáno. Proto vše, co jste řekli ve tmě, bude slyšet na světle, co jste šeptem mluvili v tajných úkrytech, bude se hlásat ze střeš.“ (L 12,1b-3) A ze své praxe můžu říct, že se stejně na všechno přijde – je to vždycky jen otázka času.

A mohl bys nám třeba ještě prozradit, nějaký složitější případ, se kterým ses během své policijní kariéry setkal a nejvíc ti zamotal hlavu?

Abych pravdu řekl, tak případy mi hlavu nemotají. Asi by to bylo jinak, kdybych vyšetřoval například kauzu, kterou dělali kolegové v Praze a jež se týkala brutální smrti malého děvčátka, které si vrah vyhlídl cestou ze školy, zabil ji a nedaleko od jejího domu zahrabal. Šéf pražské mordparty tehdy uvedl, že shodil několik kilo, jak se do případu zabral. Možná to bude znít divně, ale vražda je pro nás běžný jev. Letos jsme zatím na čísle 16. Samozřejmě, že se musíme energeticky více vydat u těch vražd, jejichž vyšetřování je od začátku ztíženo tím, že nemáme pachatele ani žádné relevantní podezření. To se pak pracuje v kuse několik dní a nocí, někdy až do úplného vyčerpání. Silami ale musí člověk šetřit, protože nás není zas tak mnoho, že bychom si mohli dovolit, aby někdo z nás odpadnul. Jak už jsem říkal, tato práce není o důvtipu á la Sherlock Holmes, nýbrž o vytrvalosti a buldočí vůli. Tyto vlastnosti u policisty skoro jistě znamenají většinový úspěch

při objasňování trestných činů. Pachatel se nepřechytračí, pachatel se udolává.

No, mrazivou historku jsme sice tak úplně nedostali, nevádí, ale napadá mě, zamysleš třeba někdy nad tím, proč spousty lidí, kteří jsou nějak začlenění do duchovní oblasti, často vyhledávají práci u policie, armády či podobně? Rostá Toman (farář z Brna) je vojenským kaplanem, ty policistou, Grzegorz Zywczoek (farář z Pelhřimova a Pacova) pracuje také u policie a mohla bych jmenovat dál i mimo naši církev... Co myslíš, že je toho důvodem?

Tak to fakt nevím. Každý má určitě svůj příběh a motivy. A taky bych nesouhlasil s tím, že duchovní „často“ vyhledávají tuto práci. Můžu k tomu říct asi to, že práce u armády či bezpečnostního sboru formátu policie nebo tajné služby vyžaduje lidi řádu, nepříliš upovídané, avšak pracovité a jak by řekli fotbalisté, lidi, kteří mají dobrou koncovku. Tedy nikoli titul za jménem, ale schopnost dotáhnout věci do konce. A jestli tyto vlastnosti někteří duchovní mají, tak je to moc dobře pro církev a pokud jsou schopni je nabídnout ještě bezpečnostním sborům, tak je to požehnání i pro tyto státní orgány. U volby být duchovním nebo policistou může být podle psychoanalytiků touha mít moc – duchovní má moc nad farníky, policista nad lidmi, kteří se mu dostávají do rukou. Zástupci obou povolání se liší od většiny oblečením a vnějšími odznaky statusu – kolárky, uniformami, odznaky apod. Jen doufám, že psychoanalytický pohled není všerhající a že nepostihuje všechny motivy, proč duchovní vstupují do služeb silových orgánů státní správy. Třebas je tam otázka spravedlnosti, touhy po prosazování dobra,

zanícenost pro řešení záhad, pomoc společnosti, evangelizace a podobně. Při tom všem předpokládám, že s výjimkou vojenských kaplanů, by všichni duchovní toho času u policie raději naplno sloužili církvi, kdyby je a jejich rodiny tato služba uživila. Takže to může být často i otázka velmi pragmatická. Prostě to ty lidi živí. Kdybych pracoval v pekárně nebo vyřezával dřevěné betlémy, tak mi tuto otázku asi nepoložíš. Předpokládám, že jsi chtěla upřímné odpovědi, nemýlí-li se?

Kdybys pracoval v pekárně či vyřezával betlémy, ptala bych se tě asi na zcela jiné otázky, ale ano, děkuji za upřímné odpovědi. Doufala jsem, že zmíníš ten psychoanalytický pohled. Teď mě však napadá, jak jsi zmínil ty vojenské kaplany, že se nyní uvažuje o podobné službě i u policie. Kdyby ti bylo nabídnuto dělat policejního kaplana, přijal bys to, nebo by ses raději dál se stejným nasazením věnoval vyšetřování zločinu?

Nebudu mluvit o policejní duchovní službě; to je skutečně předčasné. Mne moje práce detektiva baví, ale není to celý můj život, je to zaměstnání. Můj život je v církvi, a pokud budu mít síly, tak v duchovní službě. Tam budu vždycky. Pokud by mne tedy biskup a synodní rada do kaplanské služby vyslali, neřeknu ne.

Děkuji za rozhovor a přeji tobě i celé tvé farní obci vše dobré v novém roce.

připravila Monika Mádlová

Procházky dějinami církve – 3

O pronásledování křesťanů či o křesťanských mučednících slyšel a alespoň nějaké neurčité povědomí nabyt snad každý. Pronásledování a fyzická likvidace přívrženců jiného náboženského přesvědčení je ostatně věcí známou od starověku až po nejpálčivější současnost.

Pronásledování Kristovců najdeme již v Novém zákoně a doklady o něm jsou zde vlastně hojné. Pronásledován, uvězněn a popraven byl Jan Křtitel ještě za Ježíšova života. Nenáviděn a pronásledován byl židovskými duchovními představiteli sám Ježíš a jeho učedníci. Toto pronásledování se pak stupňovalo po Ježíšově ukřižování a zmrtvýchvstání, kdy nejranější církev prožila Ježíšovu přítomnost a naplnění Duchem svatým a takto motivována začala Ježíše vzkříšeného zvěstovat. Jedním z pronásledovatelů byl také Šaul z Tarsu, jenž se podílel na ukamenování křesťanského prvomučedníka víry ve vzkříšeného Ježíše, diákona Štěpána, a později dospěl k obrácení jako svatý apoštol Pavel.

To je tedy epocha první, která má své předdějiny za života Ježíšova a své dějiny za života jeho apoštolů. Pronásledovateli byli představitelé židovských synagog či velekněz, židovští učenci různých směrů, ale také římské úřady na základě udání z pobuřování a narušování náboženského pokoje (křesťané byli přeci především rouhači urážející nedotknutelného Boha). Nebylo to ale pronásledování nikterak systematické. Římský stát se o křesťany v prvních desetiletích příliš nezajímal, pro pohanského římského úředníka byl rozdíl

mezi Židy a křesťany nepostizitelný. Ovšem obžaloby z rouhání byly platné i u Římanů, kteří nehodlali uznat další sektu, která by si tak jako Židé mohla vydobýt privilegium zvané *religio licita*, tj. povolené náboženství, jehož přívrženci nemuseli vzývat antická božstva a kulty a především kult císaře. Jakmile se v rámci nějakého sporu o víru v některé synagóze podařilo Židům křesťany vytlačit a obžalovat coby sektu, přestala se na ně vztahovat tato zákonná ochrana. Pavel z Tarsu se snažil nalézt nějakou cestu, která by nevedla křesťany do zbytečných fanatických sporů, avšak ani on nehodlal zajít tak daleko, aby se křesťané modloslužebně klaněli cizím bohům, natož císaři. Postihy, tresty a pronásledování tak přicházely i ze strany římských úřadů.

Pro osudy křesťanstva bylo rozhodující, jaký bude jejich další vztah ke státní moci v Římské říši. Ponenáhlu začalo růst přesvědčení, že křesťanská víra je nebezpečná pro samu podstatu státního útvaru. Začínaly se objevovat procesy s křesťany a nebezpečí tělesných trestů (mučení) a smrti se týkalo každého Kristova následovníka. Křesťané sice kázali poslušnost vůči vrchnosti a modlili se od nejstarších dob za panovníka (císaře); rozhodně neměli v úmyslu nějaké revoluční ovládnutí státu, neboť stále očekávali brzký konec světa, přesto však byli nutně Římany nahlíženi jako revolucionáři. Jejich monoteismus vylučoval státní kult císaře a dalších božstev a jeho odmítáním se tam, kde byli odlišeni od židovství, dopouštěli podle státního práva zločinu urážky císařského majestátu a římského náboženství.

Nešlo pouze o klanění císaři, ale také o morální hodnoty a měřítko raných křesťanských obcí, která měla důsledky např. pro křesťanské vojáky.

První masové pronásledování křesťanů, jež tak uvádí druhou dějinnou fází trvající přibližně do poloviny 3. stol., známe ze svědectví Klémenta Římského za doby císaře Nero-na roku 64. Ten svalil vinu za požár věčného města na křesťany a nechal je umučit. Jednalo se sice o příležitostný excés, avšak křesťané jsou poté na území římské říše považováni za *hostes publici*, veřejné nepřátele, a od dob císaře Trajána bylo křesťanství také oficiálně zakázaným náboženstvím.

Koncem prvního století zasahuje proti křesťanům v Římě a v Orientu císař Domicián kvůli sporu o odvádění „židovské daně“. Více je známo o situaci za císaře Trajána (98 – 117), jehož reskript Pliniovi je prvním doloženým státním opatřením ve věci procesů s křesťany, avšak nejedná se o všeobecně platnou normu a není tu nařízeno žádné systematické

pronásledování. Následující císaři Hadrián a Antonius Pius zapovídali provádět masové úřední akce proti křesťanům na území říše také v Makedonii a Řecku. Stoický filozof Markus Aurelius (161–180) spatřoval v křesťanských mučednících pouze umírněné zatvrzelce. Obnovení zákona proti cizím náboženstvím vedlo pak k velkým excesům vůči křesťanům v Malé Asii.

Křesťané měli v té době nejasné právní postavení, neboť na ně římská správa nahlížela jako na Židy, zatímco rozrůstající se a emancipující raná církev se tomu vymykala a židovské obce ji vylučovaly. Římská moc sice neprováděla systematické tažení proti křesťanům, neboť jejich počet stále nebyl příliš vysoký, ale rozličné pomluvy dokázaly vyvolat excesy a vzplanutí nenávistných akcí chátrny na různých místech. Snad to lze připodobnit k situaci Židů v evropském středověku, ale existují i bolestně aktuálnější příklady. Vyšetřovatelé a soudci často nabízeli obžalovaným osvobození, když se své víry zřeknou, jinak

Ignác z Antiochie

s nimi byly vedeny procesy kriminální nebo pro narušování obecného pořádku. K trestům pak patřilo upálení, ukřižování nebo roztrhání šelmami v cirku.

Tato situace dávala také křesťanské víře zvláštní charakter, přistoupení k ní bylo pro člověka závažným životním skutkem. Pojmy mučedník (řec. *martyr*) a vyznavač (řec. *homologētēs*, lat. *confessor*) splynuly v jedno, následovat Krista znamenalo utrpět mučednictví, jež se mnohým stalo kýženou metou na cestě k duchovní dokonalosti, jak to podal Ignác Antiochijský, jehož stihla mučednická smrt za císaře Trajána v Římě. Vlastní utrpení chápal jako výkupné za druhé, čímž se dotkl tenké hranice pokušení z překročení smyslu křesťanského utrpení, kdy se z následování stává dobrovolné opakování Kristovy oběti. Situace neustále přítomného nebezpečí

vystavení krvavé zkoušce víry však není snadno přenositelnou a z pohodlí středoevropského křesla přelomu 20. a 21. stol. není snadné vžít se do syrového životního kontextu našich starověkých předchůdců. O procesech s mučedníky byla vedena úřední *acta martyrum*, která křesťané uchovávali nebo sami v opisech a líčeních zaznamenávali a vypisovali také jejich skon v pašijích (*passiones martyrum*). Seznamům mučedníků se říká martyrologia.

S rozšiřováním křesťanské církve a jejích raných teologických spisů se vedle brutálního násilí objevovala i učená diskuse a protikřesťanská polemika, např. filosof Kelsos (v lat. transkripci někdy čten Celsos) traktátem *Aléthes logos* (Slovo pravdy) z konce 2. stol., proti němuž písemně polemizoval Origenés spisem *Kata Kelsu* (Proti Kelsovi).

K tématu raných a antických křesťanských mučedníků není v češtině k dispozici mnoho samostatných knih, drobný výběr pro zájemce o četbu je k dispozici zde:

Louis Bertrand: *Krev mučedníků*. Praha 1925.

ŠÍMA, Josef. *Úcta mučedníků v prvních stoletích*. Praha 1937.

VORAGINE, Jakub de. *Legenda aurea (Zlatá legenda)*. Praha 1984, 1998, 2012.

FLORENTOVÁ, Helena. *Evropští světci v umění a legendách*. Praha 2004.

Jakub Smrčka, farnost Tábor

Jak řešit přijímání eucharistie pro nemocné celiakii

Všimli jste si někdy, že na bohoslužbě se objeví zdánlivě zdravě a normálně vypadající člověk, který však oproti všem zvyklostem požádá jen o přijímání z kalicha. Může to být nějaký výstředník, ale častěji může mít tato zvláštnost zcela prozaický důvod. Je to celiak.

My katolíci, stejně jako pravoslavní či anglikáni, věříme, že při eucharistii je pod způsobami chleba a vína skutečně a reálně přítomen Kristus a svatým přijímáním tak na něm máme tělesnou účast. Římští katolíci přijímají zpravidla pod jednou způsobou chleba, ostatní pod obojí (sub utraque species). Je všeobecně známo, že hostie se vyrábí z těsta připravovaného z pšeničné mouky a vody a mešní víno by mělo být vyráběné jen hroznů, bez přídavku cukru a dalších příměsí.

Požadavek na těsto z pšeničné mouky však může být pro část našich spolubratří velkým problémem, který dokonce může bránit slavení eucharistie. Mám na mysli celiaky, tedy nemocné trpící nesnášenlivostí lepku, který je obsažen právě v pšeničné mouce. Odhaduje se, že v České republice je přibližně 40.000 celiaků, přičemž tato nemoc je objevena jen u necelých 15 % z nich.

Pokud má tedy celiak prokázanou alergii na lepek a je praktikujícím křesťanem, musí nutně řešit otázku, jak v běžném životě provádět přijímání, neboť i malé množství lepku může vyvolat silnou alergickou reakci (běžná hostie obsahuje cca 35mg lepku). Zdánlivá

maličkost v podobě „malé oplatky“ tak může u neinformovaných nebo nevstřícných duchovních vyvolat problém v prožívání svátostného života. Jak tedy na to?

Ačkoli se na první pohled zdá, že řešení nabízejí pouze církve, kde se přijímá pod obojí, není to tak zcela pravda.

Ano, prvním a nejjednodušším řešením je přijímání pouze pod jednou způsobou, a to v tomto případě pod způsobou vína. To je jediná možnost, jak se vyhnout lepku. Nicméně i tady je dobré (a k nemocnému ohleduplné)

(S)tvoření světa

nechat jej přijímat mezi prvními, a to zvláště v těch farnostech, kde se praktikuje namáčení hostie do vína. Problém může být i praxe přimíchávání částičky běžné hostie (immixtio). Další možností je používání hostií se sníženým obsahem lepku (do 1mg). Ty se dají pořídit ve specializovaných obchodech, a není bez zajímavosti, že pekárna, ze které objednává nekvašený chléb Starokatolická církev v ČR, tyto hostie rovněž nabízí. Nevýhodou je však vyšší cena, proto není moc výhodné objednávat pro všechny pouze nízkolepkové hostie. Ve většině našich farností je zvykem používání velké hostie, která se v souladu s tradicí láme a podává věřícím. Máte-li tedy ve farnosti celiaky, je dobré mít v zásobě několik menších nízkolepkových hostií (většinou si je celiaci dokonce přinesou sami), které se uchovávají v samostatném ciboriu. Důležité je, aby se bezpečkové potraviny s těmi, které lepek obsahují, vzájemně ani nedotýkaly. Neméně důležité je i rozlišení zcela bezpečkové a nízkolepkové hostie. Podle tradice by totiž proměňovaná hostie měla alespoň minimální množství lepku obsahovat, proto se doporučuje pro slavení Eucharistie používat nízkolepkové hostie.

Trochou vstřícnosti, ohleduplnosti a vzájemné informovanosti tak můžeme dosáhnout většího kvality svátostného života i pro naše nemocné spolubratry a sestry.

Jiří J. Konvalina

Jednoduché. Kniha Genesis. Bůh pravil. A byla země. Nač se obtěžovat výkladem. Jednoduché. Námitka pane. Biblické líčení není věrohodné. Takže?

Adam a Eva v zahradě Eden nic ne(s)tvořili. Leda tak neblahý předpoklad. Primitivní človíček, jak je vykreslován podle biblického vyprávění, netvořil vůbec. Od svého zvířecího příbuzného, který se odlišuje bolestí a trápením, se naučil chránit se stavěním útočišť, jako například svišť hloubením nor. A opozice palce mu následně dovolila začít stavět. Chatrče.

Tisíceletí minula kolem egyptských pyramid a Velké čínské zdi a hop, jsme v moderní době. Nyní stavíme hodně. Víceméně stabilně.

Téměř přesně před 80 lety, jedna expedice informovala o: „mrtvých městech vystavěných z nepálených cihel a hlíny. Architekti té doby měli k dispozici jen rákosí a větve vrb, které, ohnuté do oblouku, vyztužovaly přírodní cement, který vydržel dalších 1500 let.“

(S)tvořit. (S)tvořit tak, že to přesahuje lidské poznání napříč celou historií. Doklad máme v Bibli. (S)tvoření světa. Jednoduché. Bůh pravil. A byla Země. Století poznání odpořovala tomuto pohledu Církve a ona sama vyvíjela protiodpor. Antimodernismus katolicismu. Stojící proti ateismu, scientismu, pozitivismu a jiným dalším ismům. Bible byla brána jako starožitnost.

Jeden německý filosof, Rudolf Carnap (1891–1970 – byl hlavním představitelem novopozitivismu a filosofie vědy; pozn. aut.), vydal svou práci „Logická výstavba světa“. Zde se pokusil o mírumilovné spojení obou

znenávitelných táborů, vědeckého poznání a víry. Víra je na místě tam, kde se objevují iracionální emoce, city. Víru a vědecké poznání, shrnuje filosof, nelze vzájemně ani vyvrátit, ani potvrdit. Žádná cesta nevede ze země poznání na ostrůvek intuice.

Po století kontroverzí se situace uklidnila. Protiodpor zeslábl. Už neupalujeme heretiky. Přiznáváme, že kniha Genesis není věrný popis událostí. Ale stopa pochybností zůstává. (S)tvoření světa má stále mnohá tajemství. Fyzika neumí zdaleka vysvětlit vše. Objevuje sice stále menší a menší částice (atom, proton, elektron, mezon...), ale nedokáže odhalit mystérium počátku. Věda má své limity, tak jako lidský intelekt, i když používá přehnané prostředky, jak dosáhnout svého. Počátek jevu je nedosažitelný. Chápeme dobře jak. Ale už ne proč a kým. A KDO. Prvotní impuls. Náš rozum šílí z představy vzniku z ničeho. Takže? Jediné možné vysvětlení nás vede k Bohu Stvořiteli.

Řeknete si, ne bezdůvodně, že tím jen problém odsouvám. Odkud přišel Bůh Stvořitel? A proč se jednoho dne (vznešený anachronismus) rozhodl (s)tvořit Svět?

Jedna věc však přetrvává: (s)tvoření světa je dílo neustále trvajícím, k němuž jsme všichni pozváni.

*Pierre Uldy, převzato z čísla 8/2012
časopisu Présence (měsíčník
Starokatolické církve ve Švýcarsku)*

Pro usmání

Na barovou stoličku vedle kněze si přisedl člověk, ze kterého to táhlo jako z lihovaru. Oblek zašpiněný, na tváři stopy rtěnky, z kapsy mu čouhá téměř prázdná láhev. Vytáhl noviny a začal číst.

Po pár minutách se otočil ke knězi a zeptal se: „Řekněte mi, Otče, co způsobuje artritidu?“

„Pane, k tomu vede nevázaný život, obcování s lehkými ženštinami, přemíra alkoholu a pohrdání bližními.“

„Hm, to je moc špatný,“ zamumlal opilec a znovu se zahleděl do novin. Kněz rozmýšlel o tom, co předtím řekl, pak poklepal muži na rameno a omlouval se: „Je mi to moc líto, nechtěl jsem být tak přísný. Máte artritidu dlouho?“

„Já ne, Otče, ale tady čtu, že papež ji má.“

Zprávy

Věž kostela v Šumperku má novou střechu

V září 2012 proběhla generální rekonstrukce střechy na věži kostela sv. Jana Evangelisty v Šumperku. Po 10 letech se tak podařilo dotáhnout do konce výměnu střešní krytiny. Ta probíhala ve třech etapách, přičemž první probíhala v letech 2000–2002, kdy došlo na generální opravu střech na faře a kostele. Nakonec přišla na řadu věž, protože její stav byl nejméně kritický. Až nyní se šumperské farnosti podařilo získat dostatečné finanční prostředky. Před několika lety se kostel s farou staly kulturní památkou a žádosti o podporu byly v loňském roce kladně vyřízeny.

Novoroční ekumenická slavnost v katedrále sv. Vavřince proběhla úspěšně

Na Nový rok v 18 hodin začal v Praze nejen velký ohňostrojek, ale i ekumenická slavnost, jejímž ústředním tématem byla starozákonní postava Mojžíše. Tato událost, kterou přímým přenosem vysílala Česká televize, byla z mnoha důvodů historicky výjimečná. Poprvé se konala v našem katedrálním chrámu sv. Vavřince. Poprvé jí předsedal náš biskup Dušan Hejbal. Poprvé se jí zúčastnil

i tajemník Federace židovských obcí Tomáš Kraus. Kromě něj jsme mohli vedle sebe vidět i Dominika kardinála Duku, arcibiskupa pražského a Miloslava kardinála Vlka, emeritního arcibiskupa pražského.

Během slavnosti zaznělo šest příběhů z Mojžíšova života. Jeho narození, jeho první setkání s Hospodinem, průchod Rudým mořem, bitva u Refidim, stvoření zlatého telete a sedmdesát proroků. V úterý 1. ledna se tedy na kopci na Prahou sešli všichni křesťané (i židé) společně a společnou modlitbou a společným čtením Písma oslavili příchod nového občanského roku. Pokud je něco pravdy na rčení „Jak na Nový rok, tak po celý rok,“ tak jsme rozhodně našlápli správným směrem.

Záznam z bohoslužby lze shlédnout na www.ceskatelevize.cz (název pořadu: Novoroční ekumenická duchovní slavnost).

Zasedání synodní rady se zabývalo i dalším vývojem časopisu Communio

Ve středu 16. 1. 2013 se v Praze sešla synodní rada. Na programu byla mj. problematika financování církve v tomto a dalších letech, vývoj farností Jablonec nad Nisou a Desná v Jizerských horách, příspěvek naší církve na Misijní fond Utrechtské unie a v neposlední řadě i diskuse o stavu, vývoji a financování časopisu Communio.

Synodní rada vzala na vědomí zprávu o fungování redakční rady ve složení Jiří J. Konvalina, Lucie Kodišová, Monika Mádlová, Petra Baslová, Marek Bárta a biskup Dušan Hejbal. Přestože redakční rada vykonává svou činnost dobrovolně a bez nároku na odměnu, synodní rada ocenila kvalitu časopisu a členům stávající redakční rady, kteří nejsou zaměstnanci církve, stanovila jednorázovou odměnu. Synodní rada dále pověřila biskupa jmenováním redakční rady (3 členové + biskup) a současně doporučila redakční radě vytvořit širší redakční kruh. Žádá také duchovní, aby vyzvali členy farních obcí k větší angažovanosti v příspěvcích do časopisu.

Synodní rada rovněž předala několik doporučení k obsahu a redakčnímu plánu na další období a živě diskutovala o grafické podobě Communia. Výrobu a distribuci časopisu financuje ze svého rozpočtu biskupský ordinariát a cena za jeden výtisk se pohybuje okolo 20 Kč. Synodní rada doporučila optimalizovat počet výtisků jednotlivých čísel a více zapojit farnosti do jejich financování.

Synoda německých starokatolíků proběhla bez zásadních změn v církvi

K nejvýznamnějším událostem roku 2012 v německé starokatolické církvi patřila synoda. V Mohuči se 26. – 27. 8. sešlo 120 synodních delegátů. Volili synodní radu a členy všech komisí. Celá synodní rada, byla zvolena znovu, protože ohledně její předešlé práce převládalo kladné hodnocení. Na přechodnou dobu byla ustanovena nová komise, která se bude zabývat zařízením služebních bytů

farářů, případně návrhy na zlepšení a vypracování společného standardu. Nebylo přijato žádné usnesení, které by zásadním způsobem změnilo směřování starokatolické církve v Německu.

Evropský soud se zastal křesťanky ve sporu se zaměstnavatelem

Evropský soud pro lidská práva v lednu rozhodl ohledně stížnosti pracovnice společnosti British Airways, kterou firma propustila kvůli malému křížku na krku.

Podle rozhodnutí soudu ve Štrasburku mohou zaměstnanci na svém pracovišti viditelně nosit malé krucifixy. Výjimku tvoří pouze zdravotní sestry a pečovatelky, kdy podle soudu hrozí nebezpečí poranění pacientů řetízem. Informovalo o tom internetové vydání německého deníku FAZ.

Zaměstnankyně britské letecké společnosti British Airways byla dočasně postavena mimo službu, protože odmítla sejmout z krku řetízek s křížkem.

Koptská křesťanka Nadia Eweida, která pracovala jako pracovnice odbavení na letišti Heathrow a byla poslána domů kvůli porušení kodexu oblékání BA, se rozhodla aerolinie žalovat kvůli náboženské diskriminaci.

Koncert v Desné navštívilo několik desítek lidí

V našem kostele Nanebevstoupení Páně v Desné se konal v sobotu 5. 1. 2013 koncert místního Sboru dobrovolných muzikantů „Tříkrálové zpívání“. Koncert, na kterém zazněly známější či méně známé koledy, navštívilo okolo 70 návštěvníků.

fotografie Václav Novotný

